HELEN

LEHTI HELENIN ASIAKKAILLE

2|2018

20
KOTONA SATTUU JA TAPAHTUU
MITÄ VAKUUTUS KORVAA?

24
VAIKUTA RUOKATEOILLA
VÄHEMMÄN HÄVIKKIÄ JA ENEMMÄN KASVISTA

14 Maan uumenissa
32 METRIN SYVYYDESSÄ TOIMII ILMALAN SÄHKÖASEMA

Kesä-Suomi
HOUKUTTELEVIA KESÄTAPAHTUMIA YMPÄRI SUOMEA

BABA ETSII
AINEETONTA
16 **HYVÄÄ**

ENERGIATALKOISSA

Tänä vuonna talvi ja hiihtokelit tulivat myöhään, mutta jatkuivat tavallista pidempään. Helmi- ja maaliskuu olivat keskimääräistä kylmempiä, ja hiihtolenkkien jälkeen sain nauttia takkatulen lämmöstä. Omakotiasujan lompakko kiittää monipuolisista lämmönlähteistä – sähkölämmitteisessä talossa varaavalla tulisijalla on iso merkitys lämmityskulujen pienentämisessä.

Näin kesän lähestyessä auringosta on ollut iloa monin tavoin: päivät pitenevät, ilma lämpenee ja aurinkosähköäkin saadaan tuotettua enemmän. Paneelit tuottavat toki talvellakin ja pilvisinä päivinä, mutta paras tuotto niistä saadaan aurinkoisina kevätkesän päivinä. Perheen yhteisen aurinkoinvestoinnin teimme helpolla tavalla: vuokraamalla nimikkopaneelin Helenin Kivikon aurinkovoimalasta.

Arjen teoilla on yhteisissä energiatalkoissa iso merkitys.

Päivittäisessä työssäni pohdin oman kodin energiankäyttöä suurempia kysymyksiä: miten ilmastoneutraali tulevaisuus Helenissä tehdään? Juuri nyt olemme isojen kysymysten edessä: kivihiilestä haluamme luopua, mutta miten se korvataan järkevästi, kustannustehokkaasti ja ympäristövaikutuksia vähentäen?

”Miten kivihiili korvataan ympäristövaikutuksia vähentäen?”

Helsingin energiajärjestelmä on loistava perusta uusille ratkaisuille. Kaukolämpöverkossa hyödynnetään jo nyt monipuolisia lämmönlähteitä. Hukka- ja kierrätyslämpöjä saadaan esimerkiksi puhdistetusta jätevedestä, konesaleista, ruokakaupoista, asunnoista ja toimistoista. Meiltä kysytään usein, miksei hukkalämmöillä lämmitetä ympäri vuoden, miksi pitää rakentaa uutta lämmön tuotantoa? Näin kesän korvalla unohtuu usein se, että talvisin on kylmää, eikä pelkillä kierrätyslämmöillä saada riittävästi lämpöä. Muutakin ympäristöystävällistä tuotantoa tarvitaan. Tämän yhtälön tulemme ratkaisemaan tulevien vuosien aikana.

Lämpöisiä kesäpäiviä!

JANNE RAUHAMÄKI
YKSIKÖN PÄÄLLIKKÖ,
KEHITYSHANKKEET

HELEN-KONSERNI

Sähkötalo, Kampinkuja 2,
00090 Helen
helen.fi ja helensahkoverkko.fi

SÄHKÖVERKKOASIAKKAAT
09 6178090 ma–pe 8–18
helen.sahkoverkko@helen.fi
sähköisesti
helensahkoverkko.fi
Maksuttomat sähköiset palvelut **helen.fi**

LÄMPÖASIAKKAAT
ma–pe 8–16

Kaukolämpöön liittyminen
09 617 8013
kaukolampoliittymat@helen.fi
Sopimusmuutokset ja neuvonta
09 617 8014 kaukolampo@helen.fi
Laskutus, mittarilukemat ja energiankäyttö
09 617 8001
Kaukolämpölaitteiden tarkastus ja neuvonta
09 617 8012

JÄÄHDYTYSASIAKKAAT
ma–pe 8–16
Myynti ja sopimukset
09 617 8015
kaukojaahdytys@helen.fi

ENERGIATORI JA
ASIAKASPALVELUPISTE
Sähkötalo, 3. krs
ma–pe 8–16
Energiatori: ryhmävaraukset, neuvoja lämmitykseen, uusiin sähköratkaisuihin, kulutuksen seurantaan sekä opastusta kodin laitteiden valintaan, käyttöön ja hoitoon liittyvissä kysymyksissä.
energiatori@helen.fi

VIKAILMOITUKSET
Sähkön jakeluhäiriöt
08001 80808
helensahkoverkko.fi/sahkokatkot
Kaukolämmön jakeluhäiriöt
08001 60602
Reaaliaikaiset tiedot
jakeluhäiriöistä helen.fi

PUHELUHINNAT
Puheluista peritään paikallisverkko- tai matkapuhelinverkkomaksu

20

KOTIVAKUUTUS AJAN TASALLE

Koira söi kellon ja tietokone unohtui kahvilaan. Mitä vakuutus kattaa ja mitä ei?

24

14

HUIPPUTEKNIIKKAA KALLIOLUOLASSA

Ilmalan sähköasema palvelee koko Pasilan aluetta.

HELEN TWIITTAA

”Tiesitkö, että palava kivi eli öljyliuske takaa Viron energia-omavaraisuuden?”

8

YHDESSÄ KESKELLÄ KESÄÄ

Tapahtumissa tärkeää on musiikki, ruoka ja yhteisöllisyys.

TEHDÄÄN RUOKAA

Tulevaisuudessa ruokaa syntyy uusilla tavoilla.

Eniten korvattavia vahinkoja tapahtuu kännyköille.

Peter Korhonen, vakuutusyhtiö Folksam. s. 20

HELEN-LEHTI

YMPÄRISTÖMERKKI MILJÖMÄRKT
4041-0619
Painotuote

Julkaisija: Helen Oy
(Kampinkuja 2, Helsinki)
00090 HELEN
puh. 09 6171, helen.fi
Päätoimittaja: Seija Uusitalo

Helen-lehti on asiakasetu.
Jos haluat peruuttaa lehden, lähetä viesti osoitteeseen: asiakaslehdet@helen.fi

Osoitteenmuutokset: helen.fi
Asiakaspalvelu puh. 09 617 80 80

Toimitusneuvosto: Marja Einesalo, Mari Eskelinen, Sanna Jääskeläinen, Jarmo Karjalainen, Tuomas Ojanperä, Marko Riipinen, Rauno Tolonen, Petri Vihavainen

Repro: Aste Helsinki Oy
Painopaikka: PunaMusta 2018
Toimitus: Otavamedia Oy OMA, tuottaja Kati Särkelä, mediakoordinaattori Salla Salokanto, AD Petra Antila, Kannen kuva: Anton Reenpää/Otavamedia

Helen Oy:n ja Helen Sähköverkko Oy:n asiakaslehti ilmestyy neljä kertaa vuodessa.

Seuraava Helen-lehti ilmestyy elokuussa 2018.

ISSN 1455-9528

Helenin löydät sosiaalisesta mediasta @energiahelen ja @HELsahkoverkko

Verkossa sinua palvelee myös arjessa.helen.fi, helen.fi ja helensahkoverkko.fi

Paneelien yhteyteen asennettu sähkövarasto lisää aurinkoenergian pientuottajan omavaraisuutta, merkittävästi.

ARTO WIIKARI

SÄHKÖVARASTO KERÄÄ YLI JÄÄVÄN AURINKOSÄHKÖN

AURINKOPANEELIT yleistyvät, ja yhä useammassa yksityiskodissa käytetään itse tuotettua aurinkosähköä. Aurinkoisina päivinä aurinkopaneelit tuottavat usein enemmän sähköä kuin pientuottaja ehtii itse käyttää. Jos kodissa on myös sähkövarasto, päivällä tuotettu ylimääräinen sähkö pystytään varastoimaan ja sen voi hyödyntää illalla tai yöllä.

Kodin sähkövarastoon varastoidulla sähköllä voi illan aikana esimerkiksi katsoa televisiota ja kokata tai saunoa pari-kolme tuntia.

Sähkövarasto on kooltaan jääkaapin korkuinen ja levyinen, mutta vain 25 senttimetrin syvyinen. Se sijoitetaan lämpimään sisätilaan, esimerkiksi varastoon, eteiseen tai vaikka olohuoneeseen.

”Sähkövaraston avulla pientuottaja voi seurata, miten itse tuotettu aurinkosähkö kuluu ja varastoituu. Sähkövarasto tuo pientuottajalle muitakin mahdollisuuksia hallita tuottamaansa energiaa; sähkövarastoon voi lisätä älykkyyttä. Kotiin voi lisätä esimerkiksi etäohjattavia pistorasioita tai varautua sähkövaraston avulla sähkökatkoihin”, kertoo projektipäällikkö **Kristiina Siilin** Helenistä.

Sähkövarasto nostaa aurinkosähköjärjestelmän käyttöastetta yli 90 prosenttiin, sillä se tasaa jopa tunnin sisällä tapahtuvaa tuotannon ja kulutuksen vaihtelua niin, ettei yhtään aurinkosähköä valu verkkoon.

Osallistu kilpailuun ja voita!

Electrolux

Etsi vastaus alla olevaan kysymykseen tämän lehden sivuilta ja voita Electroluxin ESB9400 Tehosekoitin. Ainutlaatuinen PowerTilt®-tekniikka käyttää matalampaa sekoitusnopeutta ja estää näin herkkien raaka-aineiden lämpötilan nousun. Ainekset säilyvät tuoreina ja värit herkullisen kirkkaina. Palkintoja arvotaan kolme kappaletta.

Paljonko tilastojen mukaan jokaiselta suomalaiselta menee ruokaa roskiin vuoden aikana?
a) 2–4 kiloa
b) 20–25 kiloa
c) 200 kiloa

Osallistu kilpailuun 18.7.2018 mennessä osoitteessa helen.fi/lukijakilpailu. Voit myös lähettää vastauksen postikortilla osoitteella Helen, Helen-lehti, 00090 HELEN. Muista laittaa korttiin yhteystietosi, osoitteesi ja asiakasnumerosi.

ONNEA VOITTAJILLE
Helen 1/2018 -lehden lukijakilpailun voittajat on arvottu. Siemensin kahvi- ja espressoautomaatin voittivat: Susanna Eloranta Jokelasta ja Ritva Haapalainen Helsingistä.

Esplanadin alla oleva Helenin uusi lämpöpumppulaitos tuottaa pian kaukojäähdytystä ja kaukolämpöä.

JOHNSONS CONTROLS FINLAND OY, /MARJO TOKKARI

VÄHEMMÄN PÄÄSTÖJÄ, ENEMMÄN UUSIUTUVAA

Helen investoi merkittävästi päästöjen vähentämiseen ja uusiutuvan energian lisäämiseen. Helenin tavoitteena on vähentää energiantuotannon hiilidioksidipäästöjä 40 prosenttia vuoden 1990 tasosta vuoteen 2025 mennessä. Samalla kivihiilen käyttö puolittuu. Pidemmän aikavälin tavoitteena on ilmastoneutraali energiantuotanto.

Helsinkiin on tällä hetkellä suunnitteilla kolme uutta biolämpölaitosta, joilla voidaan korvata kivihiiltä. Niiden lisäksi tarvitaan esimerkiksi uusia lämpöpumppuja ja energiavarastoja: uusi Esplanadin alla sijaitseva lämpöpumppulaitos valmistuu loppukesästä ja Mustikkamaalle suunnitellaan uutta luolalämpövarastoa. Helenissä seurataan tarkkaan myös Espoon geotermisen lämmön hanketta.

Lisää omavaraisuutta. Ottaisitko mökin katolle omat aurinkopaneelit?

MÖKKIKAUSI ALKAA

Kevään jälkeen palataan kesämaahan, mökille. Talven lumien ja pakkasten jälkeen on hyvä tarkastaa, että paikat ovat kunnossa ja että laitteet toimivat normaalisti.

TARKISTA AINAKIN NÄMÄ:

- Ovatko hormit puhtaat? Mökin omistaja on itse vastuussa siitä, että nuohous ja tulisijojen kunnon tarkastus tehdään säännöllisesti.
- Palohälyttimet pelaavat? Onhan palohälyttimiä tarpeeksi ja niissä kaikissa toimivat paristot?
- Eihän jäätynyt vesi ole rikkonut putkia? Tarkasta tulevan veden putkien ja viemäröinnin kunto.
- Kurkista kaivoon. Olisiko kaivo huollon tarpeessa? Maistuuko vesi edelleen hyvältä?
- Hiiriä nurkissa? Tarkasta, etteivät jyrsijät ja muut haittaeläimet ole tehneet tuhojaan talven aikana, esimerkiksi vahingoittaneet sähköjohtoja.
- Käy läpi mökin lääkekaapin sisältö – korvaa vanhentuneet paketit ja täydennä tarpeen mukaan.
- Lämmitä lempeästi. Tuuleta kunnolla ja aloita lämmitys talven jälkeen pikku hiljaa.

ISTOCK

NOPEA ETÄKATSELMOINTI KIINTEISTÖILLE

Etäkatselmus on nopea ja kustannustehokas tapa aloittaa sähköautojen latauspisteiden hankintaprosessi taloyhtiössä. Katselmuksella selvitetään kiinteistön kapasiteetti latauspisteiden asentamiseen. Etäkatselmointi perustuu kiinteistön tehotietoihin, joiden pohjalta taloyhtiölle koostetaan tiivis raportti latauspisteiden hankinnan tueksi.

Lue lisää helen.fi

KIINTEISTÖJEN LATAUSPISTEET KUNTOON -OPAS MOTIVA.FI

UUSI KASVO HELENIN ASIAKASPALVELUUN

Oletko jo tutustunut Helenin yliystävälliseen asiakaspalvelija Helena Aurinkoiseen? **Miitta Sorvalin** luoma hahmo tietää kaikesta kaiken ja vielä enemmän. Helena vastaa YouTube-videoilla kuvitteellisten asiakkaiden puheluihin ja palvelee heitä joskus liiankin innokkaasti. Tärkeintä kuitenkin on, että Helenalla on sydän ja asenne kohdallaan – niin kuin Helenin asiakaspalvelussa oikeastikin.

Ajatus Helena Aurinkoiseen sai alkunsa Helenin arvostetusta ja ystävällisestä asiakaspalvelusta. Asiakaspalvelussa vastataan yli tuhanteen puheluun päivässä, ja näistä asiakkaista 91 prosenttia saa asiansa hoidettua yhdellä soitolla.

Valloittavan asiakaspalvelija Helena Aurinkoisen löydät YouTubesta tai osoitteesta helen.fi/helena

HELEN/HENRIIKKA SEPPÄLÄ

HELEN/ LAURI ERIKSSON

ENERGIATORILLE OPPIMAAN

Tervetuloa porukalla Helenin Energiatorille Sähkötaloon. Koululaiset, opiskelijat, ystäväporukka tai taloyhtiön asukkaat – Helen Oy tarjoaa kaikille energia-asioista kiinnostuneille ryhmille energiaopastusta. Miten ja missä helsinkiläisille tehdään sähköä ja lämpöä? Mihin energiaa kuluukotona ja koulussa? Miten energiaa voi helposti säästää? Vierailu Energiatorilla sopii loistavasti myös koulujen ympäristötiimeille.

Varaa käynti ryhmällesi sähköpostilla: ENERGIATORI@HELEN.FI

"Biopolttoaineilla korvataan kivihiiltä" HELEN.FI/BLOGI

UUSIUTUVA KAUKOLÄMPÖ KIINNOSTAA

Uusiutuvaa kaukolämpöä käyttävät esimerkiksi eduskunta ja Presidentinlinna sekä USA:n suurlähetystö, samoin kuin monet taloyhtiöt.

ASIAKASTIEDOT TURVASSA

Uusi, toukokuussa voimaan astunut tietosuoja-asetus tiukentaa henkilötietojen käsittelyyn ja yksityisyyden suojan säilyttämiseen liittyviä vaatimuksia. Helenissä ollaan tarkkoja asiakkaiden tietojen käsittelyssä, ja toimintatapojen avoimuutta ja läpinäkyvyyttä kehitetään jatkuvasti.

Tarkista yhteystietosi!

OSALLISTU GoPro-KAMERAN ARVONTAAN

Oikeat yhteystiedot auttavat meitä tavoittamaan sinut tarvittaessa nopeasti ja näin parantamaan palveluamme. Jos tietosi ovat muuttuneet tai et ole niitä meille vielä antanut, voit nyt tehdä sen kätevästi verkkosivuillamme osoitteessa helen.fi/asiakastiedot.

Tarkista samalla suoramarkkinointilupasi ja osallistu GoPro HERO6 Black –actionkameran arvontaan 17.6. mennessä.

ARJEN AVUKSI

Millainen mies, sellainen miesluola.

URBAANIN LUOLAMIEHEN MIESLUOLA

TEKSTI SELJA TIILIKAINEN KUVAT ISTOCK

1. Kun arki ahdistaa, on omaan luolaan kiva paeta. Mies- ja naisluolan voi pykätä vaikka autotalliin, kellariin tai asunnon ylimääräiseen huoneeseen, mutta vähempikin tila riittää – isosta huoneesta voi erottaa nurkan esimerkiksi kirjahyllyllä tai tilanjakajalla. Valaistus on tärkeää suhteuttaa tilan käyttötarkoitukseen. Jos yksinäisyyden linnakkeesi on esimerkiksi pienoismallimaalauksen tyyssija, hanki kirkas työpöytävalaisin. Jos taas tilasi on varattu elokuville ja videopeleille, epäsuora, himmeämpi valo on oikea ratkaisu.

2. Omaan luolaan kannattaa varata kaikki sellainen, minkä keskellä viihtyy mutta mille ei löydy tilaa muualta asunnosta: kuntoiluvälineet, soittimet, pelikonsolit, televisio ja äänentoistolaitteet (ja karaokelaitteet, tietysti) – sekä pitkäaikaisen oleilun mahdollistajat, kuten vaikkapa jääkaappi ja roskakori. Luolan sähkölaitteiden kanssa on hyvä huomioida, ettei sulakkeita kuormiteta liikaa. Etenkin laitteet, jotka lämmittävät, kuluttavat helposti paljon sähköä, mikä kannattaa huomioida, jos luola rakennetaan autotalliin, kellariin tai muuhun viileään tilaan.

3. Kaikki kiva ei vaadi energiantuhlausta: sähköpihi miesluola voisi pitää sisällään esimerkiksi hämyisen yksityisbaarin rulettipöytineen ja korttipakkoineen, höyläpenkin ja työkaluja tai kaikki unohdetut Tex Willerit ja supermukavan nojatuolin. Tee tilasta viihtyisä tai tietyn teeman mukainen sisustuksella: hanki tilaan taidetta, mattoja ja kasveja – kaikkea, mistä pidät!

KESÄ-SUOMI
ON AUKI KAIKILLE

Kesä tekee ihmeitä: paikat täyttyvät ihmisistä ja kävijöitä riittää eri puolilla Suomea järjestettäviin tuhansiin tapahtumiin.

Teksti Satu Laatikainen | Avauskuva Riikka Vaahtera

Suven saapuessa Suomi sykkii elämää. Maan valtaa eteläisimmästä niemennotkosta pohjoisimpaan tunturinkupeeseen tapahtumien kirjo, johon mahtuu niin sympaattisia pitäjäjuhlia, eksoottisia urheilurientoja, metsän siimeksessä juhlittavia vaihtoehtokinkereitä kuin kymmenittäin festareita.

Kokosipa kansan yhteen kamarimusiikkikonsertti, keskikesän tanssilava tai palloa potkimaan houkuttava suo, yksi on yhteistä: kesän väreissä hehkuva luonto antaa sykähdyttävät puitteet. Mutta mikä voima yhä uusia tapahtumia sitten synnyttää? Kaipaavatko juroina pidetyt suomalaiset sittenkin toisiaan?

Perinteentutkija **Juha Nirkko** Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran arkistosta sanoo, että salaisuus on nimenomaan yhteenkuuluvuuden ja perinteiden kaipuu.

Kotoiselle kesätapahtumillemme on Nirkon mielestä ominaista se, että ne ovat perheiden ja eri sukupolvien juhlia, joissa kokoontuu niin paikallisia kuin muualta tulleita. Vuorovaikutus saa ihmiset puhumaan jopa ventovieraille, sillä kesällä tunnelmasta huumaantuminen

Turun Ruisrock on monelle jokakesäistä ohjelmaa. Tänä vuonna esiintymässä mm. The Chainsmokers, Marshmello, N.E.R.D. ja Cheek.

MAAILMA KYLÄSSÄ/CAMILLA HANHIROVA

Poikkitaiteellisilla Maailma kylässä -kulttuurifestareilla Helsingissä maistellaan myös eri maiden juhlaruokia.

on sallittua. Yhdessä laulavassa, nauravassa, hurraavassa ja tanssivassa väkijoukossa toteutuu ikiaikaisia perustarpeita.

”Ihmisellä on hyvin vahva yhteisöllisyyden tarve. Monet tapahtumat toistuvat vuodesta toiseen samankaltaisina, jolloin niistä muodostuu vakikävijöille ’meidän juttuja’”, Nirkko kiteyttää.

TALKOOHENGESSÄ OMAN ÄÄRELLÄ

Perinteentutkija näkee suomalaisessa elämänrytmissä tapahtuneet suuret muutokset. Entisaikaan vuosi jäsentyi erityisesti maaseudulla työkalenterin mukaan, ja rokulia pidettiin silloin, kun työtä luonnostaan oli vähemmän.

”Vuodenkierto on nykyään toinen kuin ennen. Nyt tehdään yksitoista kuukautta töitä ja sitten yhtenä kuukautena ei tehdä.”

Elämysten kaipuu kasautuu usein kesään, ja se saa tapahtumajärjestäjät liikkeelle. Kesätapahtumat herättävät eloon myös yhteisöllisyydelle elintärkeän talkoohengen. Pienimmilläkin pitäjäjuhlilla tunnelman puolesta parastaan panevat monet tahot martoista metsästysseuroihin.

”Talkoiden merkitys korostuu ehkä Suomessa, jossa muuten eletään erillään toisista. Jokainen voi kantaa kortensa kekoon, riittää, kun omistaa vaikkapa hyvän vasaran”, Nirkko huomauttaa.

Musiikilla on Suomen kesässä itseoikeutettu paikkansa, mutta muidenkin asioiden äärelle kansa kokoontuu. Tukevasti juurillaan ovat säilyneet myös juhlat, joilla on pitkät alueelliset tai uskonnolliset perinteet – kuten vaikkapa ortodoksien praasniekat.

Moni juhla kiertyy oman, selkeän teeman ympärille: Sulkavalla soudetaan, Lemillä syödään särää, Hyrynsalmella saappaat hörppivät vettä suopotkupallokentällä. Oma leima tekee tapahtumasta usein myös valtakunnallisesti tunnetun. Kekseliäisyys ja mielikuvitus kukkivat: suuret joukot liikkeelle saavien, laajalti tunnettujen tapahtumien ohella paikkansa on pienen kylän kokkojuhlilla ja vaikkapa lypsyjakkaran heittokisoilla.

”Kesätapahtumat synnyttävät myös omanlaisiaan osallistuja- ja tekijähahmoja: ovat vakituiset kävijät ja satunnaisemmat kesäasukkaiden

Bajamajojen rivistöjen jonoissa ei titteleitä kysellä.

Pori Jazz Festival kutsuu yleisön musiikkipitoiselle piknikille. Tänä vuonna kuulijat hurmaa ainakin Nick Cave & The Bad Seeds.

PORI JAZZ/SAMULI PENTTI

KESÄ-SUOMI HOUKUTTAA KOTIMAAN REISSUUN

MAARIT KYTÖHARJU

MUSIIKKI:
MEIDÄN FESTIVAALI
Kamarisäveliä Tuusulanjärven maisemissa elävän musiikin ja kulttuurimatkailun ystäville. Juhlia luotsaa muusikko Pekka Kuusisto.
22.7.–28.7.2018, Järvenpää/Tuusula
Ekokompassi-tapahtuma

URHEILULLISILLE:
BOTNIAPYÖRÄILY
Yksi Suomen suurimmista kuntopyöräilytapahtumista. Pohjalaisissa maisemissa ajettavassa tapahtumassa on kaksi matkaa, 106 ja 67 km. Pidemmällä matkalla on oma kilpaluokkansa, johon voivat osallistua myös yritykset ja yhteisöt.
29.7.2018, Vöyri

KULINARISTEILLE:
KUOPIO WINE FESTIVAL
Ruokiin, juomiin ja niiden herkullisiin yhdistelmiin keskittyvä kaupunkifestivaali. Kesän 2018 teemana Aasia.
29.6.–7.7.2018, Kuopio

ILMAISEKSI:
KAIVOPUISTON KONSERTTI
Elävän musiikin yhdistys Elmu ry ja Helsingin juhlaviikot juhlivat merkkivuosiaan tuomalla Helsingin Kaivopuistoon perinteikkään konsertin ja kesäistä pikniktunnelmaa.
19.8.2018, Helsinki

JUHA KURRI

JOTAIN UUTTA:
MITÄS MITÄS MITÄS
Vaihtoehtotaiteiden erikoisjuhla tarjoaa mm. musiikkia, lavarunoutta, performansseja, lyhytelokuvaa sekä kuva- ja yhteisötaidetta luonnonkauniissa maisemassa.
3.–4.8.2018, Nuutajärvi

REIJO KESKIKIIKOINEN

AIKUISILLE:
VANHAN KIRJALLISUUDEN PÄIVÄT
Perinteiset kirjapäivät, jossa kokoontuvat antikvaariset kirjakauppiaat, kustantajat, kirjailijavieraat ja lukuisat kirjanystävät. Kesän 2018 teemana on Naisen paikka.
29.–30.6.2018, Sastamala

LAPSIPERHEILLE:
LASTEN MERIPÄIVÄT
Lastenkulttuurifestivaali, jossa saa kokea ja kokeilla kulttuuria.
27.–29.7.2018, Kotka

Vähemmän päästöjä!

Yhä useampi tapahtuma panostaa vähäpäästöisyyteen. Esimerkiksi Seinäjoella 28.–30.6. juhlittavan Provinssirockin tavoite on olla vuoteen 2019 mennessä kokonaan hiilivapaa tapahtuma. Helsingissä 17.–19.8. järjestettävä elektronisen musiikin tapahtuman Weekend Festivalin energian lähteenä on puolestaan uusiutuva diesel.

PORI JAZZ/SAMULI PENTTI

”Vuodenkierto on nykyään toinen kuin ennen.”

vieraat, jotka tuovat oman värinsä tapahtumaan. On himojuhlijoita ja niitä, jotka eivät osallistu mihinkään rientoihin. Nykyään ajatellaan väljästi, ja kesänsä saa ihan rauhassa viettää myös osallistumatta mihinkään”, Nirkko luonnehtii.

MAALTA KAUPUNKIIN

Suomalainen kesä saa niin kaupungit kuin maaseudun näyttämään parhaat puolensa. Luonnon rakastajaa ei Suomen kesä petä: kesällä ollaan taivasalla, ja mikä tahansa tapahtuma saa hulppeat puitteet vesien äärellä, metsän suojassa tai avarilla, suven sävyisillä lakeuksilla.

Moni Suomen kaupunki on rakentunut kauniin luontopaikan äärelle, ja kesällä kelpaa laulaa kilpaa vaikka kohisevan Tammerkosken kanssa. Yhä useammin myös keskellä kaupunkeja järjestetään suuriakin tapahtumia, jotka ovat sulautuneet ajanviettokulttuuriimme luontevasti. Kaupunkiympäristöön solahtavat niin perinteiset lavatanssit kuin täysin urbaanit kaupunkifestivaalit, jotka koukuttavat kesäohjelmien kuluttajiksi jälleen uudenlaisen kävijäsukupolven.

Kun tapahtuma alkaa naapurikorttelista, kynnys osallistumiseen saattaa myös madaltua – ja näin lomalainen voi välttyä stressiltä, joka uhkaa, jos vuoden vapaan kuukauden yrittää matkustaa elämysten perässä pitkin maata.

Sillä tärkeintä kesässä on vapaus ja rento tunnelma. Sitä myös tapahtumista haetaan. On ihanaa istuskella ystävien kanssa, nautiskella pikniceväitä, elää hetki vailla kiireitä. Säänkin suhteen ollaan realisteja: festareille varataan mukaan sekä bikinit että kumisaappaat, sillä selvää on, ettei oikukkaaseen kesäämme ole luottamista. Bajamajojen rivistöjen jonoissa ei titteleitä kysellä, vaan parhaimmillaan juhlan luonteeseen kuuluu ymmärrys kaikille yhteisestä ilosta.

TUNNELMA SYNTYY YHDESSÄ

Kesätapahtumat näyttävät profiloituvan entistä useammin, ja henki saattaa syntyä vaikkapa ruokateeman tai kansalaisaktivismin pohjalta. Kuluttajille tarjotaan myös entistä enemmän: alkaa olla itsestäänselvää, että suuren yleisön juhlissa tarjolla on vaihtoehtoja eri ruokavalioiden noudattajille ja yhä useammin myös luksusta: viinejä, käsityöläisoluita ja gourmet-ruokaa.

Leppeähenkiset kesäjuhlat ovat otollisia paikkoja ruokabisneksen ohella niin käsityöläisille ja muille yrittäjille kuin vaikkapa uusien urheilulajien esittelijöille.

”Juhlissa on kirkkopyhistä alkaen aina kaupallisuuden aspekti. Kun väki on koolla, on ihan luontevaa, että on myyntiäkin – niin katetaan tapahtuman järjestämisen kuluja. Tapahtumissa kävijä maksaa myös tietynlaisesta tunnelmasta ja elämyksestä”, Nirkko muistuttaa.

Tapahtumien järjestäjiltä vaaditaan intohimoa, sillä se näkyy tapahtuman luonteessa, joka puolestaan houkuttelee yleisön paikalle. Nirkon mielestä se, että joku haluaa järjestää toisille elämyksiä, on aina hatunnoston arvoinen asia. Jo pelkästään logistisesti tapahtumat ovat usein huikeita suorituksia. Jokainen kävijä voi puolestaan varmistaa juhlien

Saderiitat mukaan Suomen keleissä

ISTOCK

Valtakunnallinen ravintolapäivä on yksi esimerkki kaupunkilaisten omasta aktiivisuudesta tapahtumien järjestäjinä. Kesäkahvila Raparperitaivas Ala-Malmilla kutsuu erityisesti lapset kunniavieraikseen.

RAPARPERITAIVAS/MARKKU RÖNKÄ

ISTOCK

Salsa-karnevaaleissa ei piitata pohjoisen pallonpuoliskon ilmasto-olosuhteista.

MAAILMA KYLÄSSÄ/HEIDI HIETANEN

Maailma kylässä -festivaalit järjestetään vuosittain Helsingin Kaisaniemessä.

tulevatkin vuodet pitämällä yllä positiivista tunnelmaa – ja huolehtimalla, ettei jätä jälkiään muiden siivottavaksi.

JOTAIN OMAA, JOTAIN LAINATTUA

Joskus on niin, ettei kesä ole kesä ilman jokavuotisia festareita tai rallikisoja. Vaikka lukuisat tapahtumat voivat tuntua kepeiltä mahdollisuuksilta piristää lomasuunnitelmia, on niillä monella painava merkitys paikkakunnan identiteetille. Pienelle paikalle vuoden ainoa tapahtuma saattaa tuoda edes hetkeksi eloa ja nostaa sen kartalle.

Perinteikkäiden tapahtumien vakikävijät odottavat etenkin omaleimaisten juhlien säilyttävän sen piirteen, joka tekee niistä juuri omanlaisensa.

”Tapahtumassa ja ilmiössä on oltava jotain muuttumatonta, jotta sitä kutsutaan perinteeksi. Sen on kuitenkin myös muututtava ja elettävä ajassaan, jotta se katsotaan todelliseksi, eläväksi perinteeksi.”

Perinteentutkijan näkökulmasta kesätapahtuma on parhaimmillaan sukupolvien perinnettä: esimerkiksi rockfestareilla vuosikymmeniä keikkaillutta artistia voivat vanhemmat ja jälkikasvu fiilistellä yhdessä silloin, kun maut menevät yksiin. Nirkon oma suosikkikesäjuhla löytyy kuitenkin keskikesäisestä Helsingistä.

”Seurasaaren juhannusjuhlissa viehättää suomalaisen perinteen ja kansainvälisyyden vuoropuhelu. Kun matkustin yhtenä juhannuksena Seurasaareen bussilla, laskin linja-autossa puhuttavan yli 20 eri kieltä.”

Omien kesäperinteidensä valossa voi peilailla myös esimerkiksi sitä, miten kauas on juuriltaan joutunut. Etelä-Savon ja Etelä-Karjalan välimaastosta kotoisin oleva Nirkko kuvaa omaa suhdettaan kotipaikkakuntansa elämään.

”Suomenniemellä minulta kysellään vielä, tulenko käymään kesällä pitäjäpäivien aikaan. Sitten kun huomaan, ettei sinne enää kaivata, on irtautunut juurilta.” ■

Letkeää jumppaa Kaisaniemen puistossa.

MAAILMA KYLÄSSÄ/ANDREE BALOGH

RAPARPERITAIVAS/MARKKU RÖNKÄ

ERIKOINEN PAIKKA

PALSTA ESITTELEE HELENIN ENERGIANTUOTANTOA JA JAKELUVERKKOA POIKKEUKSELLISESTA KULMASTA

SÄHKÖASEMA MAAN POVESSA

Ilmalantorin sähköasema jakaa sähköä hurjasti kasvavalle Pasilan alueelle. Asemalla hyödynnetään laitteistojen hukkalämmöt tilojen lämmittämiseen.

Katukuvassa ei näy mitään, mutta maan alla piilee huipputekniikkaa. Ilmalantorin sähköasema otettiin käyttöön vuonna 2015 vastaamaan Pasilan alueen kasvavaan sähköntarpeeseen. Tarve kasvaa vauhdilla edelleen; lähivuosina valmistuu useita toimistorakennuksia, asuintaloja sekä mammuttimainen kauppa- ja viihdekeskus Tripla.

Arvokkaan kaupunkitilan säästämiseksi sähköasema rakennettiin kokonaan luolatilaan maan alle reilun 30 metrin syvyyteen, Ilmalankadun alapuolelle. Samassa tunnelistossa Pasilan alapuolella sijaitsee myös Helen Oy:n kaukojäähdytysvarasto.

Muuntajien hukkalämmön hyödyntämisessä Helen Sähköverkko on yksi ensimmäisistä tekniikan käyttöönottajista niin Suomessa kuin maailmalla. Asemalla on käytössä vianhallintalaitteisto, joka parantaa sähköverkon luotettavuutta. Iso osa sähköverkon vioista voidaan hoitaa laitteiston avulla ilman, että asiakkaat huomaavat yhtään mitään.

Helen Sähköverkolla on eri puolilla Helsinkiä yhteensä 25 sähköasemaa. ■

32 metriä
YLÄPUOLELLA ILMALANKATU

KAAPELOINTEJA TEHTIIN RAKENNUSVAIHEESSA NOIN 33 km

ILMALAN SÄHKÖHALLI

ILMALANTORIN SÄHKÖASEMALLE LOUHITUN LUOLATILAN KOKO VASTAA TILAVUUDELTAAN PRESIDENTINLINNAA

PITUUS 132 m LEVEYS 15 m
KORKEUS 13,5 m

ILMALANTORIN SÄHKÖASEMA PALVELEE HAMINAN KOKOISEN KAUPUNGIN ASUKASMÄÄRÄÄ.

VOIMANAINEN JA KIRJAFRIIKKI

Media-alan ammattilaisella on aina monta rautaa tulessa. Työn vastapainoksi Baba Lybeck vaalii hyvinvointiaan liikkuen ja lukien. Myös ekologinen elämäntapa on tietoinen valinta.

Teksti Tarja Västilä | Kuvat Anton Reenpää

Suomessa järjestetään kesäkuussa ensi kertaa puolimatkan Ironman-triathlon, jonka tiimellyksessä voi nähdä tutut kasvot. Toimittaja, tuottaja, juontaja ja Uutisvuodon ylituomari **Baba Lybeck** osallistuu kisaan, jossa uidaan 1,9 kilometriä, pyöräillään 90 kilometriä ja juostaan 21,1 kilometriä.

Heikompikuntoista hirvittää, mutta liikunnallinen nainen on elementissään. ”Triathlon-lajit ovat teknisiä lajeja ja niissä on aina oppimisen varaa. Se viehättää.”

Lybeck teki aikoinaan kauaskantoisen päätöksen ja alkoi treenata maratonia varten. Harjoittelu tuntui hyvältä ja rytmitti kiireistä elämää. Nyt hänellä on takanaan jo 16 maratonia.

”Nelihenkinen perheemme on aina liikkunut. Lasten ollessa pieniä teimme retkiä, jolloin lapset pyöräilivät ja vanhemmat juoksivat vieressä. Välillä pidimme jätskitaukoja, söimme eväitä ja ihastelimme maisemia. Yhteinen liikuntaharrastus on jatkunut, vaikka lapset ovat jo aikuisia.”

Kuutena päivänä viikossa liikkuvan Lybeckin repertuaari on täydentynyt vuoden alussa klassisella painonnostolla.

KIRJAT KORVISSA

Juoksua lenkkipoluilla ja polkemista talvella trainer-pyörällä ryydittää Lybeckin toinen rakas harrastus, kirjallisuus.

”Syntini on valojen sytyttely.”

”Sama kirjasto kuin kotona löytyy puhelimesta ja iPadista. Aina kun olen bussissa, ratikassa tai jonossa, kuuntelen äänikirjoja. **Paul Austeriin** oli hyvä ja helppo perehtyä ennen Ateneum Live -haastattelua kuuntelemalla kirjailijan itsensä lukema yli tuhatsivuisen *4321*-romaani. Lisäksi luen aina ennen nukkumaan menoa.”

Kirjallisuustiedettä opiskellut Baba teki aikoinaan gradunsa isoisänsä, kirjailija Tito Collianderin laajoista muistelmista. Suvussa lukemista on aina arvostettu, kirjallisuus kulkee geeniperimässä.

”Onnellisimmillani olen lukiessani, liikkuessani, perheen parissa ja töitä tehden. Lukeminen ja liikkuminen ovat harrastuksia, joihin kaikilla on mahdollisuus.”

EKOLOGISTA ELÄMÄÄ

Lybeck toteaa elelevänsä ekologisesti: vähän kuluttava elämäntyyli sopii parhaiten. Omistamiseen ei satsata: perhe asuu vuokralla eikä omista autoa.

”Liityimme autojen yhteiskäyttöön heti, kun City Car Club tuli Helsinkiin. Tulevaisuuden trendi on se, että yksityisautoilu vähenee ja tilalle tulee palveluntarjoajia. Itse hyödynnän kaikki tilaisuudet liikkua omin voimin: kävelen tai pyöräilen paikasta toiseen enkä käytä hissiä.”

Liikkuessa kuluu energiaa, ja monipuolinen ruokavalio on Lybeckin hyvinvoinnin perusta: kasvisten, kalan ja täysjyväviljan lisäksi hän sanoo syövänsä linnunruokaa: siemeniä ja pähkinöitä. Lihaa lautaselta löytyy harvoin.

→

KUKA? FM Baba Lybeck, 51, toimittaja, tuottaja, juontaja ja Uutisvuodon ylituomari. Perheeseen kuuluvat avomies ja kaksi aikuista lasta. Harrastuksina ovat liikunta ja lukeminen sekä yhteiset hetket perheen kanssa. Hän on juossut 16 maratonia ja osallistunut kahteen täyspitkään triathlon-kisaan.

”Rakastan muutosta ja pidän vapaudesta.”

”Syntini on valojen sytyttely. Olen kotona tunnelmapoliisi, tykkään pienistä valonlähteistä.”

Koti lämpiää kaukolämmöllä, satunnaisesti pari takkaa tuo tunnelmaa. Työhuoneeseensa Lybeck on hankkinut ekosähköä.

LUOTSIKSI LEMPIOHJELMAAN

Työhuonetta tarvitaan muun muassa oman tuotantoyhtiön, Baba Lybeck Productions Oy:n pyörittämiseen. Uutisvuoto on vain pieni osa työnkuvaa.

Satavuotiaan Suomen kunniaksi toteutettu Kirja vieköön! oli Lybeckin ideoima ja tuottama kirjallisuustapahtuma. Hän tekee myös kirjallisuusaiheisia podcasteja ja vetää kerran kuussa Ateneum Live -keskusteluita.

Lybeck on juontanut jo 30 vuotta erilaisia tilaisuuksia, seminaareja ja yleisötapahtumia. Mediaura juontajana ja toimittajana starttasi jo ylioppilaskeväänä 1985, kun paikallisradio Radio City aloitti toimintansa. Radiosta Baba napattiin televisioon, ensin MTV3:lle, sitten Yleen. Nelosen uutisten alusta lähtien Lybeck oli vuosia kanavalla toimittajana, tuottajana ja uutisankkurina.

Kun Uutisvuodon tiimi pyysi Babaa ylituomariksi, hän piti aluksi tehtävää lempiohjelmassaan mahdottomana ja **Peter Nymanin** saappaita liian suurina.

”Joka ikisestä lähetyksestä olen nauttinut, ja katsojaluvutkin ovat pysyneet hyvinä vuodesta toiseen. Harmi, että suosittu ajankohtaisohjelma loppuu tänä keväänä.”

Baban energiavinkki:

Arkiliikunnassa kuluu energiaa: kävele ja pyöräile, älä käytä hissiä.

VAPAUDEN KAIHO

Vaikka ylituomarin pesti lakkaa, Lybeckillä riittää tekemistä. Parhaillaan on meneillään iso tuotantoproduktio, dokumenttielokuva.

”Minulla on aina ollut monta rautaa tulessa ja odotan mielenkiinnolla, mitä seuraavaksi eteen tulee. Rakastan muutosta ja pidän vapaudesta. Suvussamme on sukupolvien yli siirtynyt ajatus, ettei mikään muu ole varmaa kuin epävarmuus.”

Viime aikoina Lybeckiä on pohdituttanut tasa-arvo ja toisten huomioon ottaminen sekä ilmastonmuutos. Asiat liittyvät toisiinsa.

”Isoisäni äiti oli kosmopoliitti ja opetti pojalleen, että maailma on kotimme. Olen kasvanut ilmapiirissä, jossa rasisminvastaisuus on itsestäänselvyys, mutta sitä se ei ole kaikkialla. Maailma ja elämä muuttuvat valtavasti seuraavan 50 vuoden aikana. Kun kuivilla alueilla ei voi enää asua, myös Suomeen tulee lisää ihmisiä.”

Lybeckin mukaan muuttoaalto ei ole enää mielipidekysymys, vaan sen pitäisi vaikuttaa myös politiikkaan ja muuttaa asenteita. Vain siten maailmasta tulee koti kaikille. ■

Baban eka ekoteko

Baba siirtyi suosimaan luomua ensimmäisten joukossa 1980-luvulla.

1966 Baba syntyy tapaninpäivänä Paraisilla. Lunta oli paljon, pakkasta vähän.

1985 Uran ensistepit: Radio City aloittaa vappuna toimintansa ja tuleva ylioppilas saa töitä.

1986 Baba näyttelee tv-elokuvassa Baby Love.

1998 Nelosen uutisista tulee työpaikka 11 vuodeksi.

2003–2009 juontajana Jussi-gaalassa.

2009 Mukana käynnistämässä Ylen Puoli seitsemän -ohjelmaa toimitussihteerinä.

2010 Uutisvuodon ylituomariksi.

2012 Tanssii tähtien kanssa -kisassa tanssipari Baba Lybeck ja Mikko Ahti yltää 3. sijalle.

2013 Ensimmäisen täyden matkan triathlon Barcelonassa. Baba on ikäsarjansa toinen.

2013 Baban kirjoittama liikuntakirja Habaa, iloa, liikettä ja voimaa (Otava) ilmestyy.

2018 Kolmas täysmatkan triathlon-kisa Tallinnassa.

ASIANTUNTIJA JANNE INKINEN, 35, ENERGIAJÄRJESTELMÄN KEHITYS -RYHMÄ toimipaikka: **SÄHKÖTALO** koulutus: **SÄHKÖVOIMATEKNIIKAN INSINÖÖRI** Helenillä töissä: **REILU 10 VUOTTA**

Janne Inkinen kuvattiin Uspenskin konesalissa, Katajanokan alla olevassa kallioluolassa. Siellä konesalin hukkalämmöt otetaan talteen ja kierrätetään kaukolämpöverkkoon.

Inkisen lemmikkieläin, rottakäärme, on jo 20 vuotta vanha.

KATSE TULEVAISUUDESSA

Nyt jos koskaan on kiinnostavaa työskennellä energiajärjestelmän parissa, sanoo asiantuntija Janne Inkinen.

Teksti Selja Tiilikainen | Kuvat Anton Reenpää ja Janne Inkisen kotialbumi

TÄRKEÄ TEHTÄVÄMME Energiajärjestelmän kehitys -ryhmässä on kehittää ja modernisoida energianhankintajärjestelmää ja etenkin kaukolämpöjärjestelmää kustannustehokkaammaksi ja vähäpäästöisemmäksi. Toinen tehtävämme tuotannonsuunnittelussa on selvittää energianhankinnan lisäkustannuksia esimerkiksi tilanteessa, jossa jokin voimalaitos on ajettava alas huoltotöiden ajaksi – onhan energiaa tuotettava kuitenkin. Käytännössä ryhmämme tekemä työ näkyy asiakkaille energian kilpailukykyisessä hinnassa ja siinä varmuudessa, että lämpöä riittää tasaisesti jokaisena hetkenä.

Me asiantuntijat teemme tuotannonsuunnittelua erimittaisilla aikajänteillä: varmistamme ja ennakoimme muutoksia energiantuotannossa sekä ensi viikolle että vuosikymmenten päähän. Laskemme esimerkiksi sitä, millaisilla ratkaisuilla energiantuotanto on tulevaisuudessa kustannustehokkainta, ja olemme muiden Helenin ammattilaisten tukena energiantuotantoinvestointien suunnittelussa ja päätöksenteossa.

ENERGIAJÄRJESTELMÄN KEHITYS -RYHMÄSSÄ Kampin Sähkötalossa meitä työskentelee tuotannonsuunnittelussa minun lisäkseni nelisen muuta asiantuntijaa. Nauraminen ja rentous kuvaavat tekemisemme henkeä. Meillä on hyvä porukka, mutta jokaisella meistä on myös jokin oma erityisosaaminen, josta koko ryhmä hyötyy. Aina saa vastauksen, kun jotakin kysyy.

Olen ollut Helenissä töissä kymmenen vuotta, nykyiseen tehtävääni päädyin sisäisen haun kautta. Tehtäväkenttäni on aika laaja, sillä tuotannonsuunnittelu kattaa koko Helenin tuotantojärjestelmän. Halusin tehtävään, jossa voin auttaa ja antaa paljon, olla mukana kehittämässä järjestelmää, jolla on iso merkitys kaikille kaupunkilaisille. Kun energia virtaa oikeaan paikkaan oikealla hetkellä, kaupunkilaiset asuvat, liikkuvat ja viettävät vapaa-aikaa viihtyisästi mahdollisimman pienellä energian käytöllä ja ympäristövaikutuksilla.

OLEN SIITÄ ONNEKAS, että energia-alalla on juuri nyt mielenkiintoista työskennellä, sillä yhtäältä ympäristöasiat ja toisaalta teknologian ja markkinoiden kehitys muokkaavat alaa nopeasti. Tuotantokoneistot ja sähköverkkoinfrastruktuuri muuttuvat ja energiankuluttajien ja -tuottajien roolit sekoittuvat. Ala on isossa murroksessa, sillä nykyisiä tuotantomuotoja on kova paine vaihtaa uusiutuvaan energiaan pohjautuviin ratkaisuihin.

Kun puhumme Helenissä energiajärjestelmän tulevaisuudesta, puhumme asiakkaiden roolin kasvamisesta, hukkalämpöjen kierrättämisen lisäämisestä sekä tuotannon ja kysynnän joustoista, mutta myös X-taloudesta, sillä emme vielä tiedä, mitä mahdollisuuksia tulevaisuus tuo tullessaan. Tasapainoilemme kustannustehokkuuden ja muutosten nopeuspaineen välillä, mikä takaa energiajärjestelmän kehittämisen pysymisen innostavana ja mielenkiintoisena alueena vielä pitkään. ■

TÄMÄKIN VIELÄ!

Jääkaappi rikkoutui ja silmälasit hajosivat. Pesukone valutti vedet lattialle. Mitä kotivakuutus oikeastaan korvaa, mikä taas jää taloyhtiön vastuulle?

Teksti Pi Mäkilä | Kuvat iStock

Jääkaapin ovi rikkoutui, astianpesukone vetelee viimeisiään ja silmälasitkin tippuivat lattialle juuri samalla hetkellä. Korvaako koti-irtaimiston vakuutus mitään näistä, vai olisiko parempi marssia suoraan kodinkonekaupoille ja optikon puheille?

”Kodin irtaimistovakuutus sisältää omaisuusvakuutuksen eli irtaimiston vakuuttamisen, vastuuvakuutuksen ja oikeusturvan. Se kattaa äkilliset ja ennalta-arvaamattomat tapahtumat, kuten sen, että puhelin tippuu lattialle tai sen, että kodinkoneeseen tulee äkillinen vika”, sanoo **Peter Korhonen** vakuutusyhtiö Folksamista.

Korhonen kertoo, että sama vakuutus kattaa vahingot esimerkiksi tulipalojen sattuessa sekä varkaus-, ilkivalta tai ryöstötilanteessa. Myös putkivuodot kuuluvat vakuutuksen piiriin.

”Jos pesukoneen liitin hajoaa ja vettä vuotaa asunnon sisälle, vakuutus korvaa kodin irtaimistolle sattuneet vahingot. Vakuutus korvaa myös ylimääräisiä asumiskustannuksia, jotka aiheutuvat siitä, ettei asuntoa voida käyttää. Asuntoyhtiön vakuutus korvaa asunnon rakenteisiin kohdistuvat vauriot.”

Korhonen huomauttaa, että vahingon sattuessa helpointa on soittaa omaan vakuutusyhtiöön ja kysyä, korvaako kotivakuutus vahingot.

”Kysyminen ei maksa mitään. Pelkkä kysely ei vaadi vielä lomakkeiden ja korvaushakemusten täyttöä.”

IHAN KAIKKEA EI VOIDA KORVATA

Kaikkea kotivakuutuskaan ei korvaa. Esimerkiksi jonkin tavaran unohtaminen ja sen katoaminen ei kuulu kotivakuutuksen piiriin.

”Jos unohtaa käsilaukun ravintolan wc-tiloihin, kyse ei ole varkaudesta vaan unohtamisesta, Korhonen kertoo.”

Korhosen mukaan yleisimmät kotivakuutukseen kuuluvat tapaukset ovat rikkoutuneita puhelimia, tabletteja ja muita teknisiä laitteita. Lukumääräisesti eniten korvattavia vahinkoja tapahtuu kännyköille.

Esimerkiksi jonkin tavaran unohtaminen ja sen katoaminen ei kuulu kotivakuutuksen piiriin.

Kodin irtaimiston vakuutus korvaa myös lemmikkien aiheuttamat tuhot, jos koiran häntä osuu kukkaruukkuun, ja ruukku rikkoutuu tippuessaan lattialle.

”Vakuutus ei kuitenkaan korvaa sitä, jos koira repii nojatuolin rikki.”

Korhonen ja **Patrick Holm** Folksamista muistuttavat, että ennen korvaustoimenpiteisiin ryhtymistä on aina syytä pohtia, kuinka vanha rikkoutunut laite on.

”Omavastuu täytyy maksaa. Jos laite on vanha, sen arvo on pudonnut eikä korvattava summa ole järin suuri.

Puhdista ja huolla!

Pyykinpesukonetta pitää aika-ajoin puhdistaa. Kone pysyy kunnossa, kun teet puhdistuspesun muutaman kerran vuodessa. Puhdista myös pesuainelokerikko sekä nukkasihti tai poistopumpun roskaloukku.

Eläintalouksissa
sattuu ja tapahtuu.

Kodinkoneita on syytä valvoa aina käytön aikana.

Tällöin ei ole välttämättä järkevää korjata laitetta. Vakuutuksen on tarkoitus korvata rikkoutuneen tuotteen arvo, mutta vanhan puhelimen arvo ei ole sama kuin uudella, vaikka laite toimisikin moitteettomasti", Holm sanoo.

Holmin mukaan suurin osa kotivakuutuksesta haettavista korvauksista kuitenkin korvataan. Hän huomauttaa, että kotivakuutuksen ottajan kannattaa aina tutustua vakuutuksen ehtoihin.

"Se on kaikkien etu. Niihin on syytä tutustua, vaikka ne vaikuttaisivat vaikeilta. Moni kodinkoneita myyvä liike myy myös tuoteturvia, mutta sellaisen ottamien ei välttämättä ole järkevää, jos kotivakuutus korvaa samat asiat kuin tuoteturva."

KÄYTÄ LAITTEITA OIKEIN

Kodinkoneiden rikkoutumisen ja vakuutusyhtiön kanssa asioimisen välttää silti parhaiten, jos pitää kodinkoneista huolta. Kodinkonehuolto Urpo Ranta Oy:n toimitusjohtaja **Tomas Nylund** kertoo, että monelle laitteelle saa lisää käyttöikää jo sillä, että lukee koneen käyttöohjeet huolellisesti läpi ja toimii niiden mukaan.

"Esimerkiksi astianpesukoneen sihti täytyy puhdistaa vähintään kerran kuukaudessa ja kone täytyy puhdistaa kalkinpoistoaineella. Astiat täytyy pestä tarpeeksi lämpimässä, sillä astioissa oleva rasva jää muuten jumiin joko koneen osiin tai viemäriin", Nylund sanoo.

Myös pyykinpesukoneen nukkasihti täytyy tarkastaa aika ajoin ja kuivausrummun sihdit jokaisen käyttökerran jälkeen. Lisäksi sihdit vaativat pesua.

"Huuhteluaine voi tehdä sihtiin kalvon, jolloin koneen toiminta hidastuu ja ilmankierto vaikeutuu."

Nykyiset pakastimet eivät Nylundin mukaan vaadi juuri huoltotoimenpiteitä, mutta jääkaappi kannattaa pitää siistinä, jotta lika ei pääse tukkimaan sulamisvesireikää. Tavarat eivät saisi osua jääkaapin takaseinään.

MAALAISJÄRKI APUUN

Myös Folksamin Peter Korhonen ja Patrick Holm peräänkuuluttavat kodin laitteiden käyttöä oikean tarpeen mukaan.

"Esimerkiksi pyykin kuivaaminen saunassa on aina huono ajatus. Jos pyykit unohtuvat saunaan ja sauna napsahtaa päälle, seuraukset voivat olla katastrofaaliset", Holm sanoo.

Holm muistuttaa, että kodinkoneita on syytä valvoa aina käytön aikana.

"Pesukoneita, hellaa tai uunia ei saisi jättää päälle yksinään."

Vesikäyttöisten laitteiden vesihanojen sulkuventtiilit on lisäksi tärkeä muistaa kääntää pois käytön jälkeen. Vakuutus ei välttämättä korvaa koko summaa, jos tulovesiletku hajoaa ja sulkuventtiiliä ei ole käännetty kiinni.

Tavallisella maalaisjärjellä pääsee pitkälle.

"Ovet kannattaa lukita, ja myös pyörä on hyvä pitää lukittuna. Kodin irtaimiston vakuutus kattaa vahingot vain, jos lukittuna ollut pyörä varastetaan pihalta. Tavallinen kotivakuutus kattaa myös puutarhakalusteet ja ulkogrillit. Kasvit ja istutukset sen sijaan kuuluvat asuntoyhtiön vastuulle", Holm lisää. ■

KOTIVAKUUTUS AJAN TASALLE

TARKISTA, KATTAAKO KOTIVAKUUTUKSESI:

- Kodinkoneiden ja kodin laitteiden äkillisen rikkoutumisen
- Oikeusturvan ja vastuuvakuutuksen
- Putkivuodot ja vesivahingot
- Ylimääräiset asumiskustannukset, jotka aiheutuvat siitä, ettei asuntoa voida käyttää korvattavan vahinkotapahtuman johdosta
- Sähkölaitteiden aiheuttamat tapaturmat
- Matkatavarat
- Pienten lasten aiheuttamat vauriot
- Identiteettivarkauden
- Käytössä hajonneen urheiluvälineen

KIRSI SILVENNOINEN
tutkija, Luke – Luonnonvarakeskus
”Jokainen kuluttaja voi vaikuttaa siihen, ettei hävikkiä synny ainakaan kotona. Ruokahävikin vähentäminen ja kasvispainotteinen ruokavalio ovat kestävän ruokajärjestelmän perusta.”

LAURI REUTER, tutkija, VTT
”Uusien teknologioiden avulla ruokaa voidaan tulevaisuudessa tuottaa sielläkin, missä biodiversiteetti on pientä. Sen myötä esimerkiksi peltoja olisi jopa mahdollista metsittää jälleen.”

TULEVAISUUTEMME RUOKAYMPYRÄ

Maailma muuttuu, eikä ruokaankaan voi suhtautua olankohautuksella. Vanhasta on vara oppia, mutta tärkeintä on nostaa katse omalta lautaselta kohti tulevaisuutta.

Teksti Satu Laatikainen | Kuvat iStock

Jokainen suomalainen jättää joka vuosi kotitalouksissaan jälkeensä 20–25 kiloa ruokaa, joka päätyy hävikiksi. Siitä noin 60 prosenttia olisi ollut alun perin syötäväksi kelpaavaa. Luonnonvarakeskus Luke on tutkinut ruokahävikin syntyä kotitalouksissa päiväkirjatutkimuksella sekä lajittelututkimuksin kaatopaikoilla.

”Ruokaa jää hävikkiin niin aikuisilta kuin lapsilta. Lihaa ja muita eläinperäisiä tuotteita näyttää menevän haaskuuseen vähemmän, mutta niiden ympäristövaikutukset voivat silti olla suuremmat kuin hävikkiin menevillä kasvisperäisillä tuotteilla. Tämä pätee myös euromääräisesti ajateltuna”, toteaa tutkija **Kirsi Silvennoinen** Lukesta.

Kotitalouksissa suurimmat syyt hävikin syntyyn ovat ruokien pilaantuminen, päiväyksien umpeutuminen ja lautastähteet. Se johtuu usein suunnittelemattomuudesta. Arki on monelle muuttuva palapeli, jonka vauhdikkuudessa leipäpussin loput homehtuvat ja toissapäiväinen ruoanjämä joutuu roskiin.

”Ruokahävikkiä pitäisi pyrkiä ensisijaisesti ehkäisemään ennalta. Jos hävikkiä kuitenkin syntyy vaikkapa kaupoissa ja ravintoloissa, kannattaa sitä mahdollisuuksien mukaan jakaa esimerkiksi yhteiskeittiöissä valmistettavaksi”, Silvennoinen muistuttaa. →

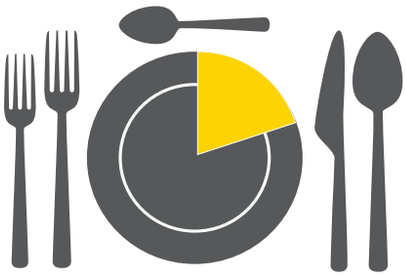

Suomalaisten kuluttajien ilmastovaikutuksesta noin 20 prosenttia syntyy ruoasta.

MUUTOKSIA ILMASSA

Kun ilmasto muuttuu, kokonaisuutta on katsottava maailmanlaajuisesti. Maapallon maa-alueiden pinta-alasta 40 prosenttia on valjastettu ruoantuotantoon, ja luonnon monimuotoisuuden katoaminen on suuri uhka. Uusia ruoan tekemisen tapoja tarvitaan.

VTT:n tutkija **Lauri Reuter** on tulevaisuuden ruokatuotannon ytimessä: hän on selvittänyt, miten kasvisolut sopivat ruoaksi. VTT:n bioreaktoreissa kasvaa tälläkin hetkellä muun muassa puolukoiden ja mesimarjojen soluja, joista kasvatetun solukon on havaittu olevan ravitsemuksellisesti moniarvoista ja tasapainoista.

Niin Silvennoinen kuin Reuter toteavat ilmastonmuutoksen vaikeuttavan ruoantuotantoa ja resurssien tasaista jakautumista jo nyt. Teknologia voi tarjota tulevaisuudessa mahdollisuudet ruoan kasvattamiseen niin urbaaneissa ympäristöissä kuin vaikkapa aavikolla, jolloin uusia maa-alueita ei enää tarvitsisi ottaa käyttöön.

”Nyt on tärkeää valmistautua ilmastonmuutoksen tuomiin ongelmiin. Uusien teknologien avulla ruokaa voidaan tulevaisuudessa tuottaa sielläkin, missä biodiversiteetti on pientä. Sen myötä esimerkiksi peltoja olisi jopa mahdollista metsittää jälleen”, Reuter sanoo.

Ruoka on intiimi asia, ja suhtautuminen muutoksiin ja uuteen vie aikaa. Reuterin mukaan käsitykset ja myös käsitteet elävät ajassaan. Vaikka kasvisolujen kasvattaminen ruoaksi voi tuntua vielä kliiniseltä, se on osa sitä tulevaisuutta, jota kohti olemme tietämme valmistelleet.

Hiivat ja mikrobit ovat sinänsä kuuluneet kautta aikain muun muassa leivän ja oluen valmistukseen, ja moni uusikin innovaatio perustuu jo tunnettuihin reaktioihin. VTT:ltä on maailmalle ponnistamassa esimerkiksi Solar Foods -yritys, jonka tavoitteena on omassa tuotantolaitoksessaan vuoteen 2021 mennessä tuottaa vuosittain 3 500 kilogrammaa proteiinia hyödyntämällä ilmasta napattua hiiltä ja aurinkosähköä.

Reuterin mukaan juuri sähkö on avainasemassa tulevaisuuden ruoantuotannossa. ”Tulevaisuudessa sähköä tarvitaan entistä enemmän, ja kehittyvän aurinkosähkön tuottamisen ansiosta siitä voi tulla jopa runsauden resurssi.”

PIENEMMILLÄ JÄLJILLÄ SUURIA ASKELEITA

- Hiilijalanjälkeämme kasvattavat niin lentäminen, asuminen kuin energiavalinnat.
- Ruoan osuus jokaisen suomalaisen ilmastovaikutuksesta on keskimäärin 20 %.
- Maapallon tulevaisuuden kannalta kestävämpi ruokaympyrä sisältää yhä vähemmän naudanlihaa ja enemmän kasviksia, jotka on tuotettu siellä, missä ne luonnostaan kasvavat.
- Arkisilla valinnoilla on vaikutusta. Suosi satokauden mukaista ruokaa ja kokeile rohkeasti uutta: esimerkiksi proteiinirikkaiden hyönteisten tuotanto kuormittaa ympäristöä huomattavasti vähemmän kuin lihakarjan kasvattaminen.
- Osta ja syö ruokaa vain sen verran kuin tarvitset. Kaivele jääkaapin perältä vanhimmat tuotteet aina etualalle.
- Suunnittele etukäteen ja opettele hyödyntämään ruoantähteet loihtimalla ruoanjämistä uusia, herkullisia aterioita!

LAUTASET TYHJIKSI!

Suomalaisten kuluttajien ilmastovaikutuksesta noin 20 prosenttia syntyy ruoasta, ja suomalaisten ruokahävikistä syntyvien päästöjen määrä vastaa 100 000 henkilöauton vuosittaista ilmastovaikutusta.

”Jokainen kuluttaja voi omalta osaltaan vaikuttaa siihen, ettei hävikkiä synny ainakaan kotona. Ruokahävikin vähentäminen ja kasvispainotteinen ruokavalio ovat kestävän ruokajärjestelmän perusta”, Silvennoinen sanoo.

YK:n tavoitteena on ruokahävikin puolittaminen vuoteen 2030 mennessä. Ravintoloissa, kaupoissa ja kouluissa ylijäänyttä ruokaa on alettu jo kierrättämään ja tarjoamaankin hyväntekeväisyyshengessä.

Kotikeittiöihin saatavia bioreaktoreita ja ruoankasvattamoita odotellessa voi huolehtia siitä, että valitsee lounaslinjalta sopivan määrän ruokaa, ei osta omaan kaappiinsa mitään liikaa – ja syö lautasensa tyhjäksi.

Lauri Reuter kehottaa jokaista suhtautumaan asioiden muuttumiseen avoimesti ja keskustellen.

”Jos katsoo taaksepäin, saa huomata, että maailma on muuttunut paljon omasta lapsuudestammekin. Maailman jatkuva muutos on väistämätöntä, ja siihen on osattava varautua.” ■

Krista Jaatinen (vas.) ja Kristiina Siilin puhuivat aurinkosähkön pientuottajan mahdollisuuksista Helenin asiakastilaisuudessa.

AURINKOPANEELIT JA SÄHKÖVARASTO – OMAVARAINEN KOTI

Miksi hankkia aurinkopaneelit? Mitä hyötyä on sähkövarastosta? Helenin tuoteasiantuntija Krista Jaatinen ja projektipäällikkö Kristiina Siilin kertoivat aurinkosähköstä ja sen varastoinnista Helenin asiakasillassa.

Teksti Marjo Linnasalmi | Kuvat Sampo Korhonen

Aurinkopaneelien hankkimiseen on monia syitä. ”Paikallisesti tuotettu sähkö on jo usein verkkosähköä edullisempaa” **Krista Jaatinen** kertoi.

”Aurinkosähköjärjestelmä nostaa kiinteistöjen omavaraisuutta ja arvoa – vähän niin kuin keittiöremontit ennen.”

EDELLÄKÄVIJÄT HANKKIVAT SÄHKÖVARASTON

”Aurinkosähköjärjestelmästä hyötyy enemmän, kun hankkii sähkövaraston”, totesi **Kristiina Siilin** puheenvuoronsa aluksi. ”Varastoa tarvitaan esimerkiksi aurinkoisena päivänä, jolloin ei ole itse kotona. Se tasapainottaa sähkön kulutusta ja tuotantoa.”

Sähkövaraston avulla pystyy hyödyntämään jopa 90 prosenttia aurinkosähköstä. Ilman sähkövarastoa noin kolmasosa sähköstä päätyy verkkoon, eikä sitä näin ollen voi itse käyttää.

Siilin kertoi, että sähkövarasto ei ole vain kaappi kodin tai kesämökin nurkassa. Internet-selainpohjaisella järjestelmällä asiakas voi seurata, miten paljon aurinkoenergiaa on tuotettu ja kulutettu kiinteistössä sekä miten sähkövarasto on toiminut. Järjestelmä on helppokäyttöinen.

Sähkövarastoon voi asentaa lisäosia, joiden avulla esimerkiksi jääkaappi tai pakastin pysyy kylmänä sähkökatkoksen aikana.

”Sähkövarastoa käyttämällä kuluttaja tukee uusiutuvaa ja puhdasta energiaa”, Siilin korosti. ■

VILLE SUOMI
Tulin Helenin tilaisuuteen kaverini ehdotuksesta. Aurinkopaneelit kiinnostavat minua myös ammatillisesti. En tällä hetkellä itse harkitse aurinkosähköjärjestelmän hankkimista, mutta on hyvä perehtyä asiaan.

KAISU MCLACHLAN
Tulin kuulemaan aiheesta tulevaisuutta varten. Mietin, minkälaisen järjestelmän voisimme laittaa kesämökille. Kuulemani perusteella ottaisin koko paketin sähkövarastoineen, en pelkkiä paneeleita.

LAPSKOUSSI–MERIMIESRUOKA

500-700 g luullist nauta
300-400 g luullist possu
(n. 300 g luullist lammast)
2 laakerlehde
10 maustepippuri
10 valkopippuri
2 iso sipuli
2 porkkana
reilu pala lanttu
n. 1 k peruni
voit ja suola

LAPSKOUSSIN HAUDUTTELI MARIA RAUMALTA
KUVITUS PETRA ANTILA

Lait liha kattla ja kaad vet pääl niim bal, et liha peittyvä. Lissä kryydi; laakerlehde ja pippuri sideharsopussis. Pilko ja lissä kröönsaaki; sipuli, 2 porkkana ja pala lantust. Keit niit matalal lämmöl ainaki neli tuntti. Lait siivilä läpi, tallet liämi ja heit pois kröönsaaki. Revi liha piäniks säikkeiks.

Lait liäme kiahuma lopu kröönsaaki, peruna viimätteks ja keit pehmiäks. Survo kypsä kröönsaaki ja kaad sekka revity lihan gans. Maust sualal ja lissä oikke reilu pala voit.

Ny snää voi syärä sen, mut jos snää haluas oikke syvä makku, haudut stää viäl matalas lämmös pari tuntti. Trahteera maustukurku ja etikpunajuurte gans. Pist annokse keskel viäl kuapp ja kaad siihe voisula.

**HELSINKI ON MONIEN MURTEIDEN KAUPUNKI.
HELEN SÄHKÖVERKKO**